

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Кафедра теорії і історії мистецтв	Рік навчання	3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	5

АНАЛІЗ ТВОРІВ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Семестр 5 (3 рік навчання)

Викладач Чечик Валентина Вікторівна, доцент, кандидат мистецтвознавства

Е-mail valentyna.chechuk@yahoo.com

Заняття Онлайн на платформі Zoom
За розкладом

Адреса корпус 3, вул. Мистецтв 11

Телефон 057 706-02-81 (кафедра)
+38 050 403 75 19 Чечик Валентина Вікторівна

Затверджено на засіданні кафедри ТІМ
Протокол № 2 від 29 серпня 2024 р.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумови вивчення дисципліни не передбачені.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Характер і склад дисципліни передбачає як методичні рекомендації традиційного типу, а саме перелік рекомендованої для опрацювання фахової літератури (див. Список рекомендованої літератури), так і перелік матеріалів для самостійного аналізу і засвоєння відповідно обраної проблематики.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Ілюстративний матеріал відповідно до тематичної структури курсу: альбоми, каталоги, монографічні і періодичні видання тощо – паперові і в онлайн форматі, а також сайти музеїв сучасного мистецтва. Відповідні посилання на потрібні веб-сайти надаються викладачем під час занять, або за проханням студентів після закінчення практичного заняття, а також в процесі електронного листування.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни *«Аналіз творів сучасного мистецтва»* є забезпечення необхідними компетенціями та належним рівнем професійної підготовки фахівців з мистецтвознавства за освітньо-професійною програмою бакалавра за спеціалізацією 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у студентів необхідного фахового інструментарію і методології аналізу творів сучасного мистецтва.

Загальні (базові) компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.
- здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації;
- здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі;
- здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах;
- здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва;
- здатність використовувати професійні знання у практичній мистецтвознавчій діяльності.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел;
- використовувати можливості новітніх технологій (віртуальні музеї і галереї світу, соцмережі, інтерактиви в сучасному арт-просторі) в усіх видах професійної діяльності 4;
- володіти фаховою термінологією, теорією і методикою мистецтвознавства;
- трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі;
- виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях;
- застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Аналіз творів сучасного мистецтва» належить до циклу дисциплін професійної підготовки теоретика та історика мистецтва за освітньо-професійної програми «Мистецтвознавство». Лекційний цикл ґрунтується на новітніх матеріалах з історії і теорії світового мистецтва, а також на підставі авторської методики і власного досвіду. Викладання лекційного матеріалу відповідає концептуальним завданням дисципліни. Лекції будуються з використанням різноманітного ілюстративного матеріалу (презентацій слайдів, альбомів, СД-каталогів т. ін.).

Навчальним планом підготовки бакалаврів викладання дисципліни «Аналіз творів сучасного мистецтва» передбачено у 5 семестрі. Обсяг дисципліни відповідає 4 кредитам ECTS (120 годин), з них: лекції – 30 годин, практичні заняття – 30 години, самостійна робота – 60 годин.

Навчальна дисципліна «Аналіз творів сучасного мистецтва» складається з 2 модулів, які містять разом 6 лекційних тем, зв'язаних між собою змістовими складовими.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Назва розділів, теми лекцій	тиждень	Анонс лекційного матеріалу
	МОДУЛЬ 1. Сучасне мистецтво: генеза, формальні й видові трансформації		
1.	Тема 1. Базові засади курсу. Сучасне мистецтво: проблеми термінології та хронології.	1-2	Базові засади курсу. Сучасне мистецтво: проблеми термінології та хронології. Концепція історичного минулого, сучасного, майбутнього.

			Дефініція «сучасність». Modern Art – Contemporary Art. Практичні (семінарські) заняття.
2.	Тема 2. Сучасне мистецтво: напрями і течії.	3-5	Тема 2. Сучасне мистецтво: напрями і течії. Абстрактний експресіонізм, поп-арт. Гіперреалізм. Мінімалізм. Джерела концептуального мислення в мистецтві. Від реді-мейд М. Дюшана до концептуального мистецтва. Перехідна доба. Практичні (семінарські) заняття.
3.	ТЕМА 3. Практики сучасного мистецтва: формат, передумови їх виникнення.	6-8	Практики сучасного мистецтва: формат, передумови їх виникнення. Інсталяції, акціонізм, медіамистецтво. Мистецтво інсталяції. Ленд-арт як протест проти комерціалізації мистецтва. Акціонізм. Акція. Хепенніг. Перформанс і перформери. Цифрове мистецтво. Відео-арт як новітнє медіамистецтво. Інтермедія, мультимедія. Практичні (семінарські) заняття.
4	МОДУЛЬНИЙ СЕМІНАР 1.	8	Історія музеєзнавства. Картинна рама - білий куб – чорна кімната. Модульна контрольна робота.
МОДУЛЬ 2. Методологія аналізу творів сучасного мистецтва			
5.	Тема 1. Марксизм, фрейдизм, структуралізм. Дослідження твору мистецтва: «опис – аналіз – інтерпретація» в новому вимірі	9	Марксизм, фрейдизм, структуралізм. Вивчення твору мистецтва: «опис – аналіз – інтерпретація» в новому вимірі. У. Еко. С. Зонтаг інші. Контекстуальність творчого процесу: культурний (мистецький) ландшафт, комунікативний контекст, соціальний аспект, авторський текст Практичні (семінарські) заняття.
6.	Тема 2. Сучасне мистецтво: сприйняття і мова.	10-12	Сучасне мистецтво: сприйняття і мова. Категорії часу та простору як інструменти в практиках сучасних митців. Реабілітація тілесності в сучасному мистецтві. Критерій «якості» в сучасному мистецтві. Проєктність. Театралізація і артизація мистецтва. Техніка і матеріали. Практичні (семінарські) заняття.

	Тема 3. Теоретичні (авторські) підходи до дослідження творів сучасного мистецтва..	13-15	Теоретичні підходи до дослідження творів сучасного мистецтва.. Суб'єктивність в мистецтвознавстві. Методології аналізу сучасного мистецтва від С. Морлі, В. Оссіана, Дж. Бурнхама, В. Гомперца інші Практичні (семінарські) заняття.
7.	МОДУЛЬНИЙ СЕМІНАР 2.	15	Робочі гіпотези щодо методології аналізу творів сучасного мистецтва. Модульна контрольна 2.
8	ЗАЛІК	15	Питання до заліку

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних і практичних занять, а також самостійної роботи здобувача. Програма передбачає вибір індивідуальної тематики завдань. Самостійна робота студентів спрямована на їх поетапне розв'язання і завершення. Додаткових практичних завдань для самостійної роботи навчальна програма не передбачає.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

В межах кожного модулю передбачено рубіжні етапи контролю для студентів денної форми навчання, що здійснюються під час практичних занять та написання модульних контрольних робіт. Підсумковий контроль засвоєння знань й виконання завдань здійснюється у формі – заліку. Кількість балів під час виконання практичних завдань (семінарів, контрольних робіт, тестів тощо) студента залежить від їх своєчасного виконання, в повному обсязі, якості виконання, самостійності мислення та творчого підходу, ініціативності в навчальній діяльності.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ*

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

*Загальна кількість рейтингових балів на початок підсумкового тижня: min – 30, max – 90. Додаткові бали при складанні іспиту – min – 1, max – 10.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Завдання мають бути виконані студентом в терміни, встановлені викладачем. Недотримання дедлайну й формату (без поважних причин) впливає на оцінювання. Усні і письмові творчі роботи повинні виконуватись студентом самостійно. Заборонене списування під час виконання письмових робіт та заліку.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

№№ Зміст. модуль	Тема, завдання	Форма звітності	Кількість рейтингових балів
М1.	Т1	Практичні заняття 1	0-10
	Т2	Практичні заняття 2	0-10
	Т3	Практичні заняття 3	0-10
		Модульна. контр. робота 1.	0-10
М2.	Т4	Практичні заняття 4	0-10
	Т5	Практичні заняття 5	0-10
	Т6	Практичні заняття 6	0-10
		Модульна .контр. робота 2.	0-10
		Усього балів до підсумкового тижня	Min-30 –max- 90
		Залік:	0-10

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

А 90-100	(«відмінно» за національною шкалою, А — за шкалою ECTS) може отримати здобувач (ка), який (а) в повному обсязі опанував (ла) матеріал курсу, творчо й на професійному рівні підійшов до виконання семінарських завдань, тестів, модульних контрольних робіт, передбачених програмою курсу
В 82-89	(«добре» за національною шкалою, В — за шкалою ECTS) отримує здобувач (ка), який добре опанував матеріал курсу, вчасно та якісно

	справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок
C 75-81	(«добре» за національною шкалою, C — за шкалою ECTS) отримує здобувач (ка), який в цілому добре опанував матеріал курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.
D 64-74	(«задовільно» за національною шкалою, D — за шкалою ECTS) отримує здобувач (ка), який не в повному обсязі опанував матеріал курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).
E 60-63	(«задовільно» за національною шкалою, E — за шкалою ECTS) отримує здобувач (ка), який в недостатньому обсязі опанував матеріал курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо)..
FX 35-59	(«незадовільно» за національною шкалою, FX — за шкалою ECTS) отримує здобувач (ка), який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні бали поточних завдань. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань дисципліни відповідно програми курсу і повторна перездача
F 1-34	(«незадовільно» за національною шкалою, F — за шкалою ECTS) отримує здобувач (ка), який не володіє знаннями з дисципліни, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевірками та не склав залік. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Предбачено додаткові бали за творчі підходи щодо виконання отриманих завдань (1-3 бали), участь у науково-практичних конференціях (10 балів).

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

На проведення занять з дисципліни розповсюджуються загальноприйняті норми і правила поведінки Вищої школи. Під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, будь то занадто гучне спілкування, вільне пересування аудиторією чи користування мобільним телефоном.

З боку викладача вітається активна участь здобувача (ки) і його власна думка в обговоренні актуальних питань історії класичного мистецтва, творчості певних майстрів, наукових версій і творчих концепцій тощо. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день

за умови узгодженості з деканатом та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує здобувачів через старосту групи.

Офіційним каналом комунікації з викладачем поза заняттями є електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни; 2) в полі тексту листа мають бути зазначені ім'я та прізвище того, хто звертається (анонімні листи не розглядатимуться); 3) файли (з текстами контрольних, тестових й інших завдань) підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *jpeg, pdf*. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Можливе листування у Telegram та Viber.

Консультації з викладачем відбуваються за попередньою домовленістю (очна зустріч, GoogleMeet, Zoom). В кінці навчального семестру передбачена екзаменаційна консультація.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Причини пропусків занять здобувачами без поважних причин, рівно як і запізнення мають бути пояснені здобувачем в деканаті. У разі пропуску занять, він має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити його опанування відповідним виконаним етапом практичного завдання, а також відповідями на ключові запитання та зауваження з боку викладача. Довгострокова відсутність здобувача (ки) на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими здобувачами не передбачені. Відсутність здобувача (ки) на контрольних перевірках практичних завдань безпосередньо впливає на зниження підсумкової оцінки.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання здобувачі зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Це стосується всіх форм навчання, науково-творчої діяльності та звітності: виконувати вимоги навчального плану, графіка навчального процесу; систематично оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, підвищувати загальний і культурний рівень тощо. Кожен випадок порушення академічної доброчесності розглядається як подія, що негативно впливає на репутацію здобувача (ки) і оцінку його роботи. Засвідчений факт ненормативного складання заліку або виконання контрольної роботи (списування тощо) надає викладачу право вилучити здобувача (ку) з аудиторії і назначити йому повторний етап контролю із пониженням оцінки.

Корисні посилання:

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://ksada.org/doc/polojennya-honesty-2020.pdf>

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алфьорова З. Перформанс як візуальне мистецтво. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2006. № 7. С. 3-8.

2. Бурлака В. Актуальне мистецтво кінця 1990-х — початку 2000-х — симптоматика часу. *Українське мистецтво*. 2003. № 1. С. 43–46.
3. Вишеславський Г. Сучасне візуальне мистецтво України періоду постмодернізму. Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ ст.: У 2 кн. Київ, 2006. Кн. 2. С. 422, 429–431, 448–450.
4. Герчанівська П.Е. Культурологія: Термінологічний словник. Київ: НАКККіМ, 2015. 439 с.
5. Петрова О. Мистецтвознавчі рефлексії. Історія, теорія та критика образотворчого мистецтва 70-х років ХХ століття — початку ХХІ століття. *Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ ст.*: у 2 кн. / Ін-т пробл. сучас. мистец. АМУ. К., 2006
6. Кроліковський А. Модерне і сучасне мистецтво. Чи потрібен пошук нових дефініцій? URL : <https://artukraine.com.ua/a/moderne-i-suchasne-mistectvo-chi-potriben-poshuk-novikh-definiciy/> (дата звернення : 18.08.2023).
7. Смирна Л., Хаматов В. Модерное, современное и новейшее искусство: попытка осмысления понятий. URL: <http://artukraine.com.ua/a/modernoe-sovremennoe-i-noveyshee-iskusstvo--popytka-osmysleniya-ponyatiy/#.WZw7ShJbDd> (дата звернення: 28.11. 2017).
8. Atkins R. *Artspeak: A Guide To Contemporary Ideas, Movements and Buzzwords, 1945. To the Present* (3rd. ed.). New York: Abbeville Press. 2013.
9. Bryson N., Holly M. A., Moxey K. *Visual Culture: Images and Interpretations*. Published by: Wesleyan University Press, 2013. URL: https://muse-jhu-edu.translate.goog/book/23594/?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=ru&_x_tr_hl=ru&_x_tr_pto=sc (дата звернення: 03.08.2023).
10. Eco U. *Open work*. Cambridge, Massachusetts: Harvad University press, 1989. 275 p. URL : https://monoskop.org/images/6/6b/Eco_Umberto_The_Open_Work.pdf (дата звернення : 20.08.2024)
11. Smith T. Contemporary Art and Contemporaneity. *Critical Inquiry*. 2006. № 32 (4). P. 681-707.